

Телеф. Реваншит 29-41.
" Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЛИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИЖИТНИКА
25 сот.

Військова диктатура в Чилі, як звичайно, не має за собою доброї слави й не тішиться симпатіями широких верств населення. Попередник теперішнього президента Чилі з його диктатор, генерал Ібанес, тримається виключно силою зброї. Всі симпатії широких верств населення, особливо здатнішого, належать його попередникові, донові Артурові Алессандрі, який живе тепер на вигнанні в Парижі. Чилі донесення було в руках олігархії, яка складалася з кількох дуже багатих родин. Середня класа була дуже мало розвинена і не грала жадної ролі. Між робітництвом та бідним селянством повстав великий політичний рух з програмою радикальних соціальних та політичних реформ. На чолі цього руху став адвокат Артуро Алессандрі. Він організував широкі народні маси, вивів їх на вулицю і став нарісний президентом Чилі. Та його президентура трималася не довго, бо його власний військовий міністр зробив переворот і став президентом. Усіх своїх противників, як лібералів, так і клерикалів він або відслав на вигнання за кордон, або deportував на безлюдний острів. Всі інші державні уряди він обсадив офіцерами армії та флоту, а щоб зняти їх з собою, підвищив їм платіж, що значно обтяжило державний бюджет. Та хоч військова диктатура вислала на заслання лібералів, то не змогла скасувати деяких соціальних зобов'язань, як закону про платіж для державних урядників та службовиків. А пролетаріат остав ладі безправним. Військова диктатура генерала Ібанеса, не зважаючи на всі свої старання, ніяк не могла вивести країну зі стану економічної депресії. Тому її становило весь час неспівне.

Чи вічний мир є утопією?

2. Третя доба людства.

Філософ Тард подекуди зором пророка передбачив в упрощеній формі те, що здійснюється в нашій добі, якщо погодимося на факт, що зусилля всіх суспільних організмів прирвані до поширення цивілізації по всій землі. Тард твердив, що цей ідеал не можна досягнути раніше, ніж будуть існувати винаходи швидкої комунікації і негайної передачі думки. Слід пригадати, що він висловлював свій погляд у 1901 р., коли бездротний телеграф і літаки існували ледви в уяві Жюль Верна.

„Коли ці засоби будуть винайдені — каже Тард — тоді почнеться нова доба розвитку людства, багато цікавіша і більше рівномірна в своїм поході вперед, ніж попередня... Перед новим зразком цивілізації, що запанує загальною, стане завдання, щоби його розвивати логічно, у повній гармонії, боротись зі зразками ворожими йому і йти до його досконалення, згідно з його основним призначенням... Коли все буде сколонізоване — бо земля куля не є необмежена — тоді само собою шезне колоніальна горячка і цивілізовані народи шукатимуть іншого виходу для своїх потреб експансії“.

Коли-ж це буде? Почнеться третя доба людства, коли рахувати, що ми є в другій, а першою була фаза передісторична, тому, що суспільні гуртки були такі малі і такі розсіяні, що відокремлені від себе вони знаходились майже в повній ізоляції.

Друга доба, в якій ми боремось так болюче, складається з людських громад, що зростають поодинокі, зливаються, наступають собі на п'яти, далі шляхом щораз частіших і більше кривавих воєн ідуть у напрямку могутньої федерації або величезної монархії“.

Доля такої монархії рішалась між 1914 і 1918 рр. Не багато бракувало, а одна з можливостей Тарда могла здійснитись. Нема ніяких гарантій, що нові спроби такого роду не повторяться. А все-ж так бачимо нині повзали зусилля для федерації народів як напр. Ліга Націй?

Третя доба прийде після моменту, коли єдність політичного верховодства запанує на всій землі і війни, бодай зовнішні, скінчуться на віки, а коли не буде вже земель, які можна відкрити і колонізувати, все буде цивілізоване та замирене. Але Тард приймав остаточно можливість, що політичне верховодство може утворитись або в формі імперії або в формі федеративної. Найбільше імовірно наважав він концесію федеративну. Він передбачав, що в цій третій фазі виступлять з зовсім новою гостротою нові соціальні проблеми, які колись були предметом дискусій тільки передових соціалістичних гуртків. З менту, коли ніхто не буде журитись закордонною політикою і колонії не будуть предметом уваги, тоді вся праця буде звернена виключно в напрямку внутрішньої політики і соціальної

реорганізації. Тард каже, що „найбільше прирванною метою діячів буде заволодіти одною партією і всі суспільні класи зєднати для одної мети“.

Вже нині бачимо, як зарисовуються зовсім виразно деякі моменти цього процесу. Річ ясна, що в суспільних справах є можливі різні, зовсім різні розв'язки і що „багато теорій є хибних, коли вони прикладені до явищ другої доби, тимчасом, коли ці явища проявляються аж у третій добі“.

Маємо 1929 рік. Доба колонізації ще не хутко скінчиться, отже проживемо ще довго в другій добі розвитку людства. Ця доба триватиме не тільки так довго, як довго не шезнуть країни, які можна колонізувати, але також як довго існуватимуть такі неосяжні простори як Росія або Китай, де обичаї є зовсім різні від обичаїв європейських держав.

А проте можна вірити, що третя доба не є мітом і що прийде час, коли віддалення між державами шезне, завдяки комунікаційним засобам і передачі думки, слова і образів на віддалі, і коли земля подобатиме на скляний дім. Міжнародні війни шезнуть, завдяки міжнародним договорам і федеративним союзам народів, але чи люди перестануть між собою боротись? Не піддаваймося цій ілюзії! З менту, коли шезне віддалення і легкі засоби поширювання думок наблизять суспільні класи різних країн, замість міжнародних воєн прийде черга на війни соціальні і це триватиме так довго, доки не „буде повної гармонії між класами“. На цьому місці треба поставити питаний знак.

Ось прощання Тарда, які передаємо на його відповідальність:

Війни є можливі ще на довгий час;
Нема неможливості, що колись війни скінчатимуться;

Замість війни народів щораз більше позначується тенденція до війни клас, які триватимуть так довго, аж класи не злізуться в одно;

Щоби тільки перед цим ідеальним днем не прийшов швидше кінець світа!

Іншими словами зусилля над зближенням народів, яким нині приділяємося не є так само даремні, як у майбутності не будуть даремні спроби, щоби зблизити до себе соціальні класи.

Заговор комуністів в Греції.

Венізелос заявив в атенському парламенті, що комуністи готують державний переворот у Греції, і що уряд поробить усі потрібні заходи, щоби комуністичну акцію спаралізувати. Він звернувся до робітників з закликом не йти за комуністичними агентами і просив палату як найшвидше прийняти закон про боротьбу з комуністами. Заява Венізелоса зробила величезне враження на палату. Всі силікані комуністами збори та демонстрації заборонено. Після відомостей міністерства внутрішніх справ комуністи готують в першу чергу загальний страйк.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Розкриті карти.

Теперішній орган львівської емісії „Львівський Кур'єр Поранни“ з 4. квітня п. р. приніс замітку статтю п. н. „Задоволені меншості“. В ній автор полемізує з тими польськими патріотами, що висказують політичні, зрештою чисто теоретичні, погляди про те, що „тільки задоволення національних меншостей принесе користь Польщі“. Автор каже, що в зацитованому реченні є одне непотрібне слово, а саме: слівце „тільки“. Бо він (автор) не посувається „так далеко у своїй любові до ближніх, щоби їм бажати сповнення бажань“.

„Руський чи білоруський народ — пише автор — був би задоволений, колиб йому дати безпеченство, порядок і добробут. Прямувати до того є безсумнісним завданням держави. Натомість не є ним сповнювання політичних постулатів, які висувають одиниці, що нахилилися (!) народів на провинників, ловлять рибу у мутній воді, а часто просто за гроші служать зовнішнім ворогам Польщі. Щоби не затримуватись довго про цю справу, присвятим увагу одній тільки ділянці, напевно найважливішій, а саме шкільництву. Треба признати, що в тому випадку провинилося багато саме польське громадянство. Не зрозуміло одної великої правди: що не втримаємо територій з мішаним населенням, а бодай будемо в них вічно сидіти на суцільних, якщо буде існувати окрема польська школа. За ліквідацію тієї школи варто заплатити високу ціну (підкреслення наше — Ред.).

„На жаль, ми не хотіли її заплатити. Коли проф. Грабський як міністр освіти звів у гімназіях східної „Малопольської“ науку руської мови, то був це перший крок до утравляю, який в остаточної наслідок був би довів до зміни всіх шкіл на двомовні з перевагою польської мови як державної та більше розвиненої. Наша суспільність, не досить до того підготована, не зрозуміла цього і ставила опір“.

„А чейже утравляєм — пише далі автор — є одиницями засобом, що веде до згідного співжиття, бо руські школи ухилилися від контролю і продукують єресь ради інтелігенції, виховані є несприятелі до нашого народу, що приймає часто типово злочинні форми. (Підкреслення автора.) Утравляєм це розумне гасло і однією успішно. Колиж вводиться двомовність у деяких польських школах, а одночасно інші пишуться цілковито, то знова викликається одне питання з тим наслідком, що з доброго сталося злим, зі спасеного шкідливим. В ім'я якого гасла це роблено? В ім'я покутуєччих ще в деяких мізках федераційних мрій. Величезна думка Ягйлонів, що дала Польщі міцні розквіти і могутності — чи не так? Знаємо не вже на пам'ять. Але ця думка була викональною і творчою в часах, коли у всьому рішали два чинники — династія і шляхта. Сполонізувалася династія, сполонізувалася шляхта і

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Продовження.)

— Що це за одна? — спитав Грицько.
— Пошож тобі знати? Я дав слово честі...
— Скавав досі, кажи я далі.
— Ксеся Долинська, а віддана...
— Ксеся Долинська? — спитав поет. Ксеся Долинська...? Ксеся Долинська...? — І не міг собі її пригадати, бо, сказавши правду, мав тих ліччат досіти. Але по хвилі таки пригадав собі. Пригадав собі і як не зловитись руками за коліна, як не стане гондасити і при тому реготатися!... — Ха-ха-ха. Та Ксеся, та Ксеся!
— Що таке?
— Ти ідіот! Ідіот! Ха-ха-ха. — реготався поет далі.
— Хто ідіот? — спитав Стецько.
— Роман! Роман! Ха-ха-ха! Ідіот! — каже Грицько. — Я писав вірші до тої Ксеї, знаєш, що ми були в неї. Ха-ха-ха. А в суєспівстві мого батька жила оня Ксея Долинська. Не гарна, подовгасте лице, довгий ніс.
— Та, та.
— І алісниця обмовна — продовжав Грицько.
— Ну, ну.
— Отже я писав вірші до цієї Ксеї, а ці вірші читала та Ксея. Ха-ха-ха! Я думала, що це я пишу до неї. Ха-ха-ха! Вона я змаришлася раз перед моєю тіткою, що не є проти мене і що їй дивно, що я нарікаю, немовто вона мене не любить, а вона пречинь... нехай тільки буду сміливий, поговорю з нею... Потім прокидався я оню першу Ксею, а та — тепер не бачу добре — брала до себе, Ха-ха-ха! Правда, правда, тепер при-

гадує собі. Перед своїм весіллям вона знов переклашувала мені... Тепер я добре все розумію!

Грицько і Стецько стали сміятися. Роман тер себе рукою по чоці.

— Грицьку, все те правда, що ти тут говориш? Ти ніколи не писав до неї, не любився в ній, а це тільки вона собі таке сама вбила в голову? — питав Роман.

— Так! — відповів Грицько. — І як ти міг повірити, що я писав поезії до такої довгоносої? Яж мусів би затратити увесь естетичний смак... Що думав про мене?

— Як так, то ідемо далі! — рішився Роман. Дома все вясню... Справа цілком інакше представляється. Тепер, Микола, їдь!

— Микола, гов! — крикнув тепер Стецько, — Бо що раз скинув мене вночі з воза, тому вже не віро. Тобі напалегути завтра анов янихось небидиць і ти знов, замість розібрати холодиним розумом діло і стати в нашої обороні — зачнеш нас вивозити! О, ні, тільки раз скинув ти мене із свого воза, адруге вже не скинеш! Їдь!

— Алеж я вас не скинув, Бог свідком, що ні. Справа розяснилася.

— Їдь! — крикнув і Грицько, що також був уже на землі.

— Алеж, товариші, не робіть авантур...! І щож ви тепер робите вночі, серед поля?

— Ха-ха-ха! — реготався Грицько. — А то тяжкий ідіот! Найперше нас скинув, а тепер журиться, що будемо робити — промовив Стецько і підігнав коні. — А ти навчися з людьми жити Бувай азорор, шаслива дорога!

Коні рушили. Грицько і Стецько післали за Романом іше кілька чемних слів, з яких одно слово „тяжкий ідіот“ було ще налечеміше. Коні побігли скоро і віз шез у темряві...

XXIII.

— Де ми? — спитав Грицько.
— Ха-ха-ха! — реготався Стецько.

— Чого смієшся? Дав себе скинути з воза і не опитався де!

— Я аліз добровільно, а це тебе скинено. Ця ти писав вірші, а не я!

— Чого присівся до мене? Кажі, де ми я? Котра тепер година? — хвилювався Грицько. Раз тому, що почувався винним, а також тому, що і дрібні пригоди життя виводили його з рівноваги.

— Де ми є? — сміявся Стецько. — Означу тобі точно на основі найточніших географічних відомостей, які виніс з гімназії. Ми є біля якоїсь кули каміння на північній земній пікулі. А що до часу, то біжи до банку і поглянь на свій годинник. Ха-ха-ха!

— Дурні жарті тобі в голову!

— На премудрі твої запити.

— Хочу знати, де ми є, котра тепер година?

— хвилювався далі Грицько. — І як можна було не опитати Романа, де нас скидав? І що тепер? Іди тепер у темряві, куди хочеш, роби, що хочеш. Ні села віде не видно, ні людей. Усе через тебе!

— Все через мене? Ти писав, випикував до бовні вірші, а скинули через мене! Грицьку, чи ти вже і брехню зачнеш поміж поетичні тропи і фігури? Скинули через мене! Диви на того музателі...!

— Це все добре, але куди ми тепер? — спитав уже лагідніше Грицько.

Стецько мовчав.

— Не маю чого гніватися. Котрою із тих чотирьох доріг, що тут перед нами розохляється, підемо тепер? — питав Грицько анов.

— Найперше мусимо вирішити, куди саме ідемо — відповів Стецько. — а щойно тоді шукатимемо дороги. Я думаю, що нам було б айдяк ще найближче до Березівки.

— Нехай буде, ходімо до Березівки. Але куди?

(Продовження буде)

моя стаття може створити просто епоху. Ще дві такі виступи, а... есентуально, якби не було богато кандидатів... якби державна віста не дуже була перепантована... то... чому ні! — Ізлити першою клясою м'ясо і як треба, то й політичну статтю бабахну.

Галактіон Чіпка.

По широкому світі.

У Льонзоні радить конференція повалити кожда робітничої партії під проводом Мекстона.

Німечкські залізничники і поштові урядовці домагаються підвищення і погрожують енергійними засобами боротьби з адміністрацією, не виключаючи генерального страйку.

На пароплаві „Аоранджі“, що приїхав з Австралії арештували трьох мушкін і одну жінку, яких обвинувачують у крадіжці важких військових документів.

Італійська жандармерія в Тиролі арештувала на приїзді з Риму буш. секретаря німецького часопису „Тиролер Фольксцайтунг“ і купця Делавера за протифашистський пропаганду.

Двох югославянських міністрів Круль і Адашнович голосили свою димісію.

Ганков має піддатись з дня на день.

В Уругвай ствердили чорну чуму; досі 4 особи змерли.

Рішення в справі зміни уряду — відложено.

Ліквідація за тиждень.

В справі кризи польського уряду напустила деяка зміна. Після конференції прем. Бартеля у марш. Пілсудського й у президента держави стало відомо, що наступила проволоска, яка пограве 7 до 10 днів. Тимчасом покликані чинники мають конференцію, щоб устійнити склад будучого уряду. В господарських колах кажуть, що до кінця прийде уряд поміркований, інші закликають кабінет сильної руки, який супроти союму припороважуватиме методи рішучі та радикальні. Прем. Бартель не згоден з димісією, лише в стані димісії, а не потягає за собою солідарність членів кабінету. Прем. Бартель виходив уже і дня 3. квітня почав правильне урядування. В ресортових справах прийняв прем'єр мін. Юрєвича й віце-мін. Гролінського.

Перше засідання державно-го трибуналу

в справі буаш. мін. Чеховича.

В п'ятницю відбудеться в найв. суді перше засідання держ. трибуналу в справі буаш. мін. екарбу Чеховича. Про це засідання повідомили всіх членів трибуналу та послів прокураторів. В п'ятницю запросять членів держ. трибуналу. Головою трибуналу є перший президент найв. суду Оупінський.

річних обрядів, Філ. Колосси „Речитативні форми в українській народній поезії“, Ф. Савченка „З сучасних пережитків“, В. Кравченка „Вогонь“ (матеріали).

„Студія в історії України“ Науково-дослідної катедри історії України в Києві, т. II. Виданий на честь німечкської катедри М. Грушевського, дають огляд досягнень української науки за 1917—1927 р. в області історії, літературознавства, археології Києва та селянського питання та ряд статей з історії господарства України XVIII—XIX в.

З історичних відділів інших установ Академії Наук маємо в руках Вадима Шербаківського типовані точки і малювання кераміки і проф. І. Оленка Оповідання чепла Хороброго про писемна славянські; М. Петровського, Псевдо-діяріш Самійла Зорки. Останній праця приносить важке висвітлення в полі старої козацької історіографії: автор збирає докази, що діяріш Самійла Зорки, в якого подає різні відомості Самійло Величко — це зничавий видумка самого Величка (таксамо як багато універсалів і інших документів, які подає цей славний літописець).

Симпатичне враження дають *Записки Віжнського Інституту Народної Освіти*. В провінційному місті ведеться серйозна наукова робота, такий російський Інститут укралізований, при науково-дослідній катедрі в секції української історії, українського письменства і мови, загального письменства, античної культури, — науково працює 20-кілька осіб. В 8 томі *Записок Інституту* на історичні теми є статті: Я. Клаубовського „До питань про філософію на Україні“, М. Петровського „До історії Руїни“, О. Пузіни „Чернішівський гай та українське питання“, А. Ершова „Про літописні джерела праць Ст. Лукомського“, П. Одарченка „Нові матеріали до творчості Лесі Українки“ — поза тим статті на економічні й педагогічні теми.

Після вбивства в Барановичах.

Апанасевич, який у Барановичах застріляв поліцаїв та тяжко зранив урядовців є польський горожанин, походить із с. Копиничі, що є на польській території. Він брав участь у більшовицькій революції, був членом Чеки й ДПУ, а після вислани його до Берліна, як керівника бора шифрів у більшовицькій торг. представництва в Берліні. Тепер вертає Апанасевич до СРСР, задержався в Барановичах і відділив свого брата в Копиничах. Там дістав два листи з жалобними обвідками, які мав доставити до СРСР. Апанасевич арозумів не так, що хтось хоче його вбити. Тому заладав від поліції на залізниці в Барановичах охорони. Командант постерунку повідомив про це слід. уряд у Барановичах, а Апанасевич надав телеграму до Рикова в Москві, в якій повідомляв, що його життя грожить небезпека й просив його, щоб дав вказівки. Барановицький староста радить Апанасевичу переночувати в готелі під охороною поліції, але Ап. сказав, що на поліції буде безпечніший. Вночі — так зіплав — постановив убити одного або кількох представників польських властей, як обoronців буржуазного устрою. Вбивство виконав зовсім свідомо та зовсім того не жалує.

Кріза австрійського уряду.

В австр. парл. колах сподіються, що новий уряд виберуть у четвер або п'ятницю найближчого тижня. Заложити це від переговорів дотеперішньої уряд. більшості з соц.-демократами. Колиб переговори були успішні, на чолі уряду станув би евент. дотеперішній президент Нац. Ради Гіртлер. Він знавля з поміркування, а опозиція прихильна для нього. Колиб відносини між більшістю й опозицією загострилися, уряд обляв би прихильник гострішого курсу, мабуть начальник Тиролу або Стірлі.

Дня 3. квітня вполудні партії більшості на нарадах принципіально згодилися на дальше існування дотеперішньої коаліції. Народи в цьому напрямку ристимуть і далі. Сподіються, що буде утворений перехідний кабінет й бувши мін. торговлі Гайндлем. Та це лише здогади, бо справи персональних амій досі не обговорювали.

Англ.-італ. порозуміння.

На думку льондонських дипл. кол конференція Чемберлена з Мусоліні є найбільшим успіхом Чемберлена від часу Локкарна. Чемберленові вдалося відновити іт.-англ. переговори, які від довшого часу застрягли були. Порозумілися теж, що Англія й Італія зміратимуть до того, щоб Надренію евакуувати після закінчення нового репар. договору з Німеччиною. Мусоліні дав англ. міністрові закорд. справ успокоюче пояснення в справі договору, заключеного в Тірані.

Стріча Мусоліні з Бетленом.

Будапештський часописи повідомляють, що в Римі відбулася стріча Мусоліні з прем'єром Мадярщини гр. Бетленом. Обговорювали актуальні політичні справи. Про цю конференцію, строго довірчому, не видали ніякого уряд. комунікату.

8. квітня вел. фаш. рада.

Заповіджена на 8. квітня велика фашистська рада, крім звіту Мусоліні про перебіг виборів, устійнить теж форму відношення кооперації з вел. радою. Устійнять ви. регулярні вел. ради, пропозицій секретарем фаш. партії Тураті. Після вел. рада устійнить порядок святя 21. квітня, підчас якого до партії перейде 80,000 авангардистів і 80,000 членів союзу Балілі приділять до партії.

Болгарський король у Празі.

Дня 3. квітня ввечером приїхав у Прагу інкогніто болгарський король Борис із кількома членами свого почоту.

На двірні вїтань короля болгарський посол у Празі Вавов і персонал посольства. Король подорожує під припораном назвищем гр. Ризьського.

Прес. Аг. заперечує чутки, наче болгарський король задумував приїхати до Польщі.

Кельог амбасадором Злуч. Держав у Парижі.

„Дейли Ньюз“ довідаються, що през. Гувер постановив іменувати амбасадором Зл. Держав у Парижі дотеперішнього держ. підсекретаря Кельога. Кельог мав би в Бароні сповнити важку мирову місію та свірішити впливи Злч. Держав.

НОВИНКИ

— Чи повінь минула? Якщо не прийдуть нові метелиці ні надто великі зливні то на цей раз весна прінесе нам різні несподіванки, але не повині Дністер і Сян не проявляють ненормального temperamentу. Правда, що криги на Сян і сям-там підривають надто слабі мости, а на кладки їх не звертають уваги. Це все, на жаль, нормальні я нас являть. На Стрйжів в Бисковичах перервана комунікація, наслідком зіпсованого моста. Зате між Бабиною і шляхом Львів-Самбір залиті водою 8 км. Невияснена ще ситуація в Рудеччині. Стан води на Дністрі наближується до висоти осінньої повені з 1927 р.

— Особисті вісти. На Карловім університеті в Празі відбулася промоція п. Лукії Тарнавської, доньки нашого генерала, на доктора медицини.

— Палишка вугілля на 4 і пів проц. затверджена міністерством торгівлі і промислу у Варшаві. Одночасно міністерство внутрішніх справ скликає конференцію при співучасті представників вугільного промислу, щоб придумати засоби, як забезпечити для населення рівномірну доставку палива.

— Новий магістратський штаб. Магістрати міст у Польщі будуть приневолені збільшити число свого персоналу. Вони мають перебрати деякі функції виконувати досі поліцією в адміністрації та суді, як напр. доручувати візвання, стягати кари, бути присутніми при ліцензаціях, стежити за санітарними розпорядками. Тому-то при магістрах буде чимало нових возників, а навіть сторожа до конвоїв при перевезенні в'язнів.

— За вбивство і грабїж. Перед судом присяжних у Львові почалася розправа за душегубство та грабїж, що потріває чотири дні. Обвинувачені два авантюристи та злодії з Ращини 28-літній М. Квачковський і 24-літній А. Даугош у тім, що вбили селянку Теклю Журавецьку в Угнові напередодні Великдня минулого року. Оба напали на неї, коли була сама в хаті, а її чоловік пішов до церкви. Вбили її сокирою і забрали одне вбрання, 16 зол., пару чобіт і дві бритви. Заки втікла прийшла сестринка вбитої Марія Решетило, яку бандити також побили до крові. Вона це пізнала вбийників. До розправи покликали 31 свідків.

— Річні вістки. Депутація індуського жіноцтва під проводом делі Тата, що є головою феміністичної організації, склала губернаторові Бомбаю домагаючи, щоб він зачинив усі нічні притони. — У Ромулі заборонили продавати алкоголь у неділю. — Майже в усіх державах середньої і західної Європи буде введений літній час дня 20. к. м. — У Лондоні померла маркиза Кембріджська, невістка англ. королеви. — У Парижі перестав виходити відомий денник „Гольоз“. — Арештували члена американської палати Альфреда Майкели, обвинуваченого в контрабанді алкоголю. — У Гамбурзі поліція відібрала данського посла Ніссена, що минулого року наслідком нервової недуги втратив пам'ять ким є і заблукав до Німеччини. — При берегах Австралії недалеко Отлас пішов із дан норвеський атакжик „Селіє“ з 114,000 м'їшками мукі. — Американський летун Уількінс вибирається в літ до північного бігуна. — У перший день Великдних свят з Парижа виїжджало стільки людей „на свята“, що всі залізничні шляхи не могли дати собі ради з пасажирами. Зате на місце парижан приїхало 15,000 туристів з Англії.

— Як у Шкаго. До „Жидівського Комітету Допомоги“ дісталися два тижні тому якісь тазаювоті вломники. У цьому вломі не було би нічого надзвичайного, бо відомо, що вломники є на те, щоб розбивати каси, а каси на те, щоб спокійно стояти, коли вони їх шматують. Та згаданий Комітет дістав анонімне повідомлення про підготований влом і поставив поліційну сторожу через кілька ночей. Коли вломники не приходили, поліція рішила більше на них не ждати; а коли поліція відійшла, вломники напротязі одної ночі очистили вертгайнівську касу з усіх векселів. Але дістати на вексї гроші нині не так легко і тому праця їх пішла надаремне.

— Права рука не знає, що дає ліва. У московській „Правді“ читаємо: „У південній Україні надходить час весняних засівів, а тимчасом зерно розсіляне на місця розділяють дуже нерівномірно. „Нам чомусь прислали зайві три вагони пшениці“ — повідомляє один сільсько-господарський союз. „А нам чотири“, додає другий. А одночасно з ріжних місцевостей приходять повідомлення, що сімен зовсім не дістали, або дістали в дуже малій кількості.

— Луначарський про real'іto. В „Ізвестіях“ з дня 26-го м. м. пише комісар освіти Луначарський про противірежніє виховання в школі. Він заявляє, що треба почати кампанію проти віруючої частини педагогічного персоналу. „Віруючі вчителі в радянській школі, це безглузда суперечність, тому відділ народної освіти повинні вжити всіх засобів, щоб заступити їх новими, вистроєними проти real'іto. Виступає з цим че-

мазоважна річ, тому, що можна догадуватися, що між ними є від 30 до 40 проц. різного роду вірусних". Для Луначарського всі релігії однаково небезпечні: "Було би злочинним викривати боротьбу з релігією в той спосіб, щоб звернути її виключно проти православної церкви, а залишити на боці боротьбу напр. зі сектанством, магометанством, юдаїзмом і якоюнебудь іншою релігією".

— **Трагедія орангутанга.** У звірниці в Будапешті щодня збирається від кількох тижнів громада цікавих перед кліткою орангутанга, що плаче, канючить і „виспівує". Орангутанг добуває зі себе цілу скалку різних тонів, які одні приривнюють до клекоту лотоків, інші до ридання оленя, ще інші чують виразно поодинокі музичні акорди. „Голіат" переживає трагедію. Незадовго померла його дружина, а за ним і його „мама". Від цього дня він почав свою похоронну пісню; простягає рамена, підносить голову і відчиняє губи. Коли помер його малий, він гладив гілки, на яких сидів його улюблений нащадок і кидався в обійми по квітці. Відомий малярський зоолог д-р Раттсіс вважає всі ці прояви висловом туги та суму. Його спостережіння над зажуреним орангутангом зацікавили природників, а яких більшість уважала орангутангів глухими. Є всі дані на те, що „Голіат" не переживе свого горя, бо не хоче їсти і відкидає навіть улюблені ласощі.

— **Бандити з неколкою машиною.** Бандитські виступи в супроводі ножів, револьверів, а навіть скорострілів, вже настільки збудили, що не викликають ніякої сенсації. Але на днях трапився в Будапешті напад, якого досі ще не нотували поліційні хроніки. Бандити виступили озброєні ще й у неколкою машину... До одної багатой вдови прийшов серед благого дня якийсь елегантний добродій і представившись як заступник америк. фірми почав з нею ділову розмову. За хвилину озвався знову дзвінок і в хату ввійшло ще двох елегантних панів і тепер усі три витягнули револьвери та зажадали від удови грошей. В хаті була в тім часі тільки служниця і вона не могла й думати про оборону. Всеж таки не давала за виграну і заявила бандитам, що можуть її застріляти, але грошей не дасть. Бандити, зі своєї сторони, не думали резигнувати з доброї нагоди грабунку і азілися до справи інакше. Вони зв'язали шнуром обидві жінки і прикріпили кінець шнур до неколкої машини. „Коли пані не будуть сидіти цілу годину першорізно, то машина вибухне і рознесе цілий дім" — пояснив ввічливо один з бандитів. Ясна річ, що перестрашені жінки сиділи, як мертві і то не годину, а більше. За той час бандити знайшли касетку з грішми і дорожочинностями та опустили спокійно зловинний дім. Зв'язані жінки не сміли й ворухнутися, щоб не викласти страшний експлозії. Швидко як були вже певні, що минула година, з острахом підвелися на ноги і почали розмотуватися із мотузків. Повідомлена поліції миттю з'явився на місці, щоб затримати крадіж і... обман. Іменно неколкона машина показала звичайною, нешкідливою коробкою. Тепер шукає вона за помислами бандитів, але по них і слід застий.

— **Вам до замку.** В Великодну ніч вломився до замку Амбрас біля Інсбрука невідомий злочинці і викрав звітний багатий дорожочинний старинний предмет. Вломники дісталися по драбині на перший поверх і через вікно ввійшли до кімнати. Між іншим украли вони золоте яйце з написом на смерті імператора Карла VI., два срібні реліфи з 17. століття, золоте яблуко старинної роботи, фігурку св. Свєвастіана виконану в сріблі і прикріплену на коралевім дереві. Окрім того багатого срібних і золотих річей, між якими цілу збірку старинних чаш. Пошукування за аматорами чужої старовини не дали досі успіху, хоч поліція напружила всі сили, а огляду на великанську вартість украдених річей.

— **Шасливий батько.** Шкандів випадок оповідає американська преса за пресою з Буенос Айрес. Живе там від 23 літ італієць Сальвадор Массе, який має від 15 літ небувале щастя в подружжі. За цей час йому вродилося шістьох синів і цього року були всі вигляди на сьомого. Традиція в Аргентині така, що президент держави має хресним батьком кожного сьомого сина. Це неабияка честь і тому не дивно, що всі рідні Массе ждали на день злогів як на велике свято. Ніхто не сумнівався, що і в даному випадку, як при катастрофах випадає „закон серця", себто, що після шостих синів прийде напевно сьомий, а не перша... дівчинка. Але природа має також свій гумор. Жінка Массе привезла на світ на цей раз відряду трьох хлопців. Повитуха не була приготована на таку колекцію немовлят і втратила голову: не зазначила того, що вродилося перше. Тепер ніхто не знає, якого з трьох синів має бути хресним батьком аргентинський президент. Ніхто не сумнівається, що ця честь такому енергійному батькові належить, але як рішити справу хресності? — над цим думає преса. Голос народу каже, що президент повинен тримати до хресних всіх трьох синів.

— **Містерії в Оберамергав.** З Оберамергав повідомляють, що відомий місцевий актор Антін Лянг рішив ухилитися від дальшої участі в містеріях „Муки Господні". Антін Лянг виробив собі європейське ім'я своїм зображенням Христа в містерії, яку грали кожні десять літ в Оберамергав підчас страстного тижня. Подивитися на цю містерію, — одинокую, що задержалася від середньовічного звичаю, з'їздилися цікаві з цілого світа. Антін Лянг протягом багатьох літ незмінно грав ролю Христа. В звичайному житті він був теселею й жив дуже скромно. Тепер його роля переходить на одного з його кравчиків — Альоа-а Лянга, який є ковалем.

— **Де є 7000 лічат?** Подільська статистика Сполучених Держав стверджує, що в 1928 р. 7000 лічат щезло з рідного дому, не залишивши по собі ніякого сліду. Середній вік пропавших — 15 літ. Найбільше із них пропало в Нью Йорку, Шикаго, Бостоні, Голівуді та кількох інших столицях. Нема сумніву, що головний процент цих пропавших — це жертви торгівлі живим товаром.

3 життя наших установ.

II. Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові.

В неділю 31. м. м. відбулися II. Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові при участі 53 членів, управнених до голосування. Між ними були делегати філій і інших установ (членів-опікунів) зі Львова (45) і з таких міст: Стрий, Перемишль (2), Чортків, Станіславів, Рогатин, Сянік і Даниш.

Отворив Збори голова Т-ва дир. Бр. Янів, що поінтав присутніх і подав порядок нарад. Він і проводив Зборам; секретарював д-р Ів. Німчук. Після відчитання і прийняття протоколу з установчих Зборів Т-ва зложив звіт з діяльності Т-ва його секретар д-р Німчук. Найважливіші дані з того звіту подали ми вчора.

З черги голова дир. Янів зложив звіт касовий, з якого ми довідалися, що ТОВМ має тепер 13.120.14 зол. готівки. Це розмірно поважна сума, однак вона далеко невистарчаюча, коли вважити, що Т-во приступає в цьому році до таких коштовних робіт, як тривале упорядкування великого цвинтаря на Янівським у Львові (600 бетонових хрестів з написами), упорядкування стрілецького цвинтаря на Мазівці, Ключі, Лисоні й ін. Тому новозвибрана Гол. Рада мусить вести даліше пильну акцію в напрямі придбання фондів на цілі Т-ва.

Після того звіту забрав слово голова Ревізійної Комісії ісп. Ів. Стернюк, який заявив, що Рев. Комісія перевірила всі касові книги і ціле діловодство Т-ва дуже докладно і знайшла все у зразковому порядку. Комісія ствердила, що уступаюча Гол. Рада орудувала фондами розумно й цілком, видаючи гроші дійсно тільки на необхідні річі. Іменем Ревіз. Комісії поставив ісп. Стернюк внесення на ухвалення Гол. Раді абсолютної і спеціальної подяки дир. Янову за його велику працю в Т-ві. Це внесення прийняли Збори бурною оплеском.

В короткій дискусії над звітом промовляв: дир. Даниш зі Станіславова, п. М. Стефаніаський („Мішанське Брацтво", Львів), п. Ів. Мішкевич (Стрий), студ. Адамчук („Основа", Львів), о. Малиновський (Львів), Л. Лепкий (Львів). Відповідав усім промовцям дир. Янів, даючи відповідні пояснення.

Описав приступлено до вибору нової Гол. Ради Т-ва. Тому, що вибраний знову головою (тричі!) дир. Янів наслідком підраганого здоров'я не хотів прийняти більше на себе тяжкого обов'язку головодства, вибрано акцією головою Т-ва дир. Юліяна Шепаровича. З дотеперішніх членів Ради заступлено кількох новими, так, що після уконститування нова Гол. Рада виглядає так: дир. Юл. Шепарович — голова, інж. Ярослав Фаргук — заст. гол., Семен Український — секретар, Бронислав Янів — скарбник; члени Ради: о. Станіслав Шпитковський, інж. Захар Рудик, д-р Іван Гига, Остап Павлів, Лев Лепкий, д-р Іван Німчук; заступники: дир. Никифор Даниш (Станіславів), Цеціаля Папівна (Перемишль), Михайло Стефаніаський. Ревізійна Комісія: ісп. Іван Стернюк, дир. Петро Постолюк і ради. Стахій Стеблєвський.

При кінці Збори прийняли ще запропоковані ред. Павломом зміни в статуті (§ 12, 13, 28, 32) та іменували Український Пласт І. почесним членом ТОВМ за заслуги для ширення культу по-ляків.

Замкнув Збори подякою старій Гол. Раді, а зокрема її голові, за працю і всім учасникам за увагу новизбраній голові дир. Ю. Шепарович.

З Українського Товариства Допомоги Іваалідам.

Головна Рада Українського Товариства Допомоги Іваалідам, вибрана на Загальних Збор

дня 30. березня ц. р., уконституувалася на засіданні в дні 2. ц. м. ось так:

Пос. Папів Дмитро — голова; Теодор Мартинєш — І. заступник голови, радн. Рак Антін — II. заст. голови; Максим Бранієвський — секретар; д-р Пилип Деркач — скарбник; члени Ради: Мих. Гаабей, о. Ол. Малиновський, д-р П. Папівчук, Юл. Шепарович, Ор. Радловський, д-р Б. Гнаткевич, Ів. Даниш, д-р Ст. Направський; заступники членів: інж. Віктор Воробець, д-р Ів. Гига, М. Мельничук, Брон. Лужний.

Ревізійна Комісія: Методій Гебус — провідник, Ів. Фостаківський — секретар, Петро Кіт; заступники: Петро Пасіка, Семен Трусевич.

Міста будуччини.

В льондонському товаристві будівничих недавно будівничий Робертсон прочитав вилаз про те, як в будуччині треба будувати дома для людей. При теперішній системі мешканці лішаються невикористаними зобутки науки та не ваяті на увагу вигоди суспільності. Насамперед треба змінити дим, — опалювання має бути виключно електричне. Дома треба будувати головю зі шила на підставах „термоса", — фалішки з двоох стінок, яка задержує температуру. Торговецьке життя треба буз перенести на висоту „першого" поверха. Тут мають бути крамниці, пішоходи, мости через вулиці. Таким чином можна буз відділити автомобільний рух. Тяжкі тигарові авто будуть їздити тільки підземними дорогами. Всі дахи мають бути плоскі, щоб їх можна було як саді використати. На них будуть сади, каварни, а також стації для літаків.

Реєстрація чужинців.

В часі від 26. березня до 30. червня 1929 року всі чужинці в Польщі повинні зареєструватися. Обов'язок цей поширюється й на політичних емігрантів. Отже і на емігрантів в Великій Україні. Не підлягають реєстрації тільки ті чужинці, що в дні 30. червня ц. р. не будуть мати 16 літ життя. Кожний чужинець повинен особисто згодоситися до Староства і там: 1) зложити особистий документ, 2) виконати або зложити вже вдома виповнені в польській мові реєстраційну карту. Підпис на карті вишукється в присутності урядника Староства, 3) зложити 2 фотографії, 4) дати урядникові, що реєструє, всілякі власнення, що їх він вимагатиме.

Ті, що прибули до Польщі перед днем 1. січня 1927 року, при реєстрації одержують особистий документ під назвою: „дозвіл на часовий побут". Інші, то є ті, що прибули по 31. грудня 1926 року, одержують посвідку в реєстрації, і, коли право їх на побут вигасає до 26. вересня 1929 року, можна їм продовжити той побут на дальших 6 місяців.

Хто одержить дозвіл на часовий побут, може на протязі 3 місяців від одержання того дозволу просити те возвідство, на території якого емігрант має намір поселитися, про видачу йому дозволу на поселення (karta osiedlenia). Відмова возвідства не позбавляє права на побут.

Так само емігранти, що прибули в часі між 1. січня 1927 року до дня 24. березня 1929 року, можуть просити дозволу на оселення, якщо докажуть, що вже стараються про дозвіл на візд (візу), подали таку цілу свого праїзду до Польщі, що свідчить про їх намір оселення в Польщі. Треба надіятися, що вистане покликати, що праїзд дозволений по представленні доказу на те, що емігрант дістав у Польщі сталу працю. Прохання про дозвіл на оселення ця категорія емігрантів має внести наїпнініше до дня 26. червня 1929 р. Реєстраційні уголошення і уголошення на поселення робиться на окремих урядових формулярах.

Дописи.

СТАНІСЛАВІВ. (Шістдесятліття „Прогати"). Дня 1. ц. м. відвідувала станіславівська громада незвичайно вродило 60. літні народили матери українських товариств, тов-а „Прогати". Свято розпочалося Богослуженням в катедральній церкві. В часі Служби Божої співали добре вишколений хор. Проловів, незвичайно гарно одсудуючи й відповідно до свята виголосив о. посол Михайло Галуцький. Після Богослуження кількадесятіох священників лід проводом о. пароха Стека ставало до папихи. В часі свята в церкві чета пластунів поїздила потеску службу. Після відправи розпочалося друга частина свята в залі українського „Сокола". Започаткував її голова філії д-р Юліан Оленицький. По кількох словах до зібраних, прийняв сенатора Михайла Галуцького, що прямо в обідки почитальних в стрілецькому повіті постуїли до якого міста та зведичав свято своєю привілом й похвалив на ньому прегарну промову. Привіти, що

МАШИНИ ДО ШИТТЯ
МАШИНИ ДО ПИСАННЯ
РОВЕРИ „РУСЬ“ model 1929

поручає дешево і на догідних умовах

„POLTUR“ ЛЬВІВ, Ягальонська 4. 20.
1929 Тел. 23 11. 2-й